

Jóannes Eidesgaard, formaður javnaðarflokksins:

Landsstýrið og stjórnin myrkalagt bankamálið

-Avtalan í sær sjálvum er góð nokk. Men landsstýrið og stjórnin hava myrkalagt bankamálið við at tengja tað saman við skuldini, og harvið hava vit sum føroyingar ikki fingið eina uppreisn sigur formaður javnaðarflokksins um nýggju avtaluna millum Danmark og Føroyar.

JAN MÜLLER

-Tað er lagt eitt slíkt tjúkt roykslør yvir bankamálið við hesi avtaluni, at eftirtíðin kann ongan tíð siga, hvussu nógv vit fingið í endurgjaldi fyri tann órætt, sum varð gjørdur móti okkum í bankamálinum.

Hetta sigur formaður javnaðarflokksins, Jóannes Eidesgaard, sum visir á, at hann alla tíðina hevur hildið, at bankamálið og skuldin áttu ikki at tvinnast saman.

-Tí tað var so umráðandi, at vit fingið eina avtalu, sum var so virðilig, at vit varðveittu okkara stoltleika og aftaná torðu at kennast við at vera føroyingar. Vit skulu ikki hava nakað forerandi frá dønum men skulu gjalda okkara skuld aftur. Men vit skulu eisini hava eina virðiliga avgerð í bankamálinum. Og hana hava vit ikki fingið, nú hesi málini eru tvinnast saman.

Hann sigur seg rætt og slætt vera sera ónøgðan við, at vit nú hava kapitulerað í bankamálinum, eitt mál, sum hevur fyllt tann føroyska gerandisdagin nú í nógv ár og har føroyingar eru vornir drignir eftir hárinum.

-Vit, sum vóru við, tá danir settu okkum harðar treytir, sita nú eftir við eini løgnari kenslu. Tí teir somu menn, sum nú gera avtalur, vóru teir, sum trýstu okkum út í støduna í mars 93. Jóannes Eidesgaard sigur víðari, at tá bólkur sat í lögtinginum við umboðum úr øllum flokkum at víðgera bankamálið, var semja um, at bankamálið skuldi víðgerast fyrri seg. Nú er hetta so fullkomiliga broytt.

-Sjálvur haldi eg, at tað hevur øgiliga nógv at siga, at henda avtala ikki sær út sum um, at vit fáa nakrar náðgávur frá dønum. Tjóðarinnar stoltleiki býr ikki bara í hesum at kalla okkum suveren, men eisini í tí dagliga, at man virðir eina skuld og rindar hana, og at tann, sum hevur gjørt tær órættir, rindar aftur fyri henda órættin.

Frikenna stjórn

Jóannes Eidesgaard sigur víðari, at avtalan í stóran mun frikennir stjórnina í

bankamálinum, tí tað verður sagt beinleiðis í avtaluni, at stjórnin og landsstýrið vóru síðustillað við misinformation í sambandi við partabævaumbýtið. -Hetta er ein sannleiki við velduga stórum modifikationum. Eg haldi eisini, at tað er ómetaliga løgið at ímynda sær hetta úrslitið, nú tá báðir teir føroysku eygleiðararnir í bankamálinum eru partar av føroysku samráðingarnavnindini. Harafrat situr ein fyrr. fjølmiðlamaður eisini í samráðingarnavnindini, sum hevur brúkt stóran part av orku síni júst uppá bankamálið. Hesi hava saman við stjórnini lagt til rættis hetta tjúka roykslør um bankamálið. Hvør skuldi trúð tí!

Góð avtala

Jóannes Eidesgaard heldur annars, at avtalan, sum nú er gjørd, í mongum førum er ein sera góð avtala. -Ein kann siga, at tíðin var búgvin til at fáa eina góða avtalu. Tað hevur verið trýst frá ymsum síðum á danskir myndugleikar fyri at koma út og gera eina góða avtalu. Tað góða í avtaluni er tað, at ein nú hevur beint burtur alt tað ringa, sum var í hinum avtalunum.

Jóannes Eidesgaard sigur annars, at tað kann kennast eitt sindur hugstoytt, nú at siggja, hvussu lætt tað gekk at fáa eina avtalu, tá ein hugsar um, hvussu neyv stýringin var á tí føroyska samfelagnum, tá ein sum javnaðarmaður var í Danmark til samráðingar í 93 - við teir somu menn, sum nú sita við samráðingaborðið.

Tann tíð tað var varð hvørt kilo av toski stýrt av danska forsætisráðmálaraðnum. Tað hevði ein kunna sloppið undan, um ein hevði eitt náttúrligt samskipti millum londini og ikki minst millum báðar javnaðarflokkarnar.

Jóannes Eidesgaard heldur annars, at føroyingar eiga at vera ómetaliga fegnir um, at vit nú hava fingið Figg-ingargrunnin og Framtaksgrunnin á føroyskar hendur, og at vit hava fingið strokið flest allar avtalur, sum fyrr eru gjørdar. Eisini er tað gott, at tað nú er upp til landsstýrið at gera av

bæði lán og veðhald. Hervið er eisini lögð ein stór ábyrgd á landsstýrið og vit mugu vóna, at landsstýrið er búgvið til at taka ta ábyrgdina.

Fyrrverandi figgjarmálaraðharrin er eisini fegin um, at man hevur fingið við í avtaluna í sambandi við skuldina, at ein hevur rætt til „fortidig indfrielse af gælden, helt eller delvist“. Tvs. at vit kunnu sjálvir fara út og søkja aðrar lángevarar, um vit kunnu fáa eina betri avtalu aðrastaðni.

Hóast ein 20 ára avdráttartíð fyri skuldina er long tíð, so heldur Jóannes Eidesgaard kortini, at nú er skuldin komin í ein fastan karm og er tað at fegnast um.

Hvat viðvíkur fasta gjaldinum uppá 323 mill. kr. um árið til danska statskassan heldur hann eisini verða til at liva við, tí vit hava okkurt árið góðið meira enn 400 mill. bara í rentum.

Tá vit nema við leiklutin hjá Jóanni sjálvum sum fólkatingsmanni, so ivast hann ikki í, at arbeiði hansara til frama fyri føroysku sakini, hevur verið við til at hjálpt landsstýrinum. Og tað bert fegnast hann um.

Óli lovað at „hjálpa“

-Hvat ætla Jóannes Eidesgaard nú at gera á fólkatíngi?

-Nú er eingin orsök hjá mær at fara inn og stuðla stjórnini, tí hon klárar „Hvítusunnupakkan“ einsamøll. Hetta kann hon, nú Óli Breckmann hevur lovað, at hann ikki fer at atkvøða imóti stjórnini.

Hóast henda avtalan er komin undir land, so hevur Jóannes Eidesgaard ikki ætlanir um at skifta kós á Christiansborg.

-Eg gevi ikki stjórnini ein blankokekk við hesi avtaluni. Eg havi sagt: latið okkum fáa hesi tingini uppá pláss, og so kunnu vit tosa frá máli til mál um, hvussu vit skulu bera okkum at. Men eg havi sum høvuðsprinsipp ikki at leggja meg út í danskan innanríkispolitikk. Eg havi eisini dygt eftir alla tíðina at fáa Óla Breckmann at ganga inn fyri tankanum.

Jóannes Eidesgaard held-

Hóast Jóannes Eidesgaard heldur, at Lykketoft & Co. eru slopnir alt ov væl burtur úr bankamálinum, so heldur hann tó, at talan er um eina góða avtalu. Mynd Jens K. Vang

ur, at Óli Breckmann er eitt sindur pliktaður yvirfyri landsstýrinum ikki at leggja seg út í dansk mál, nú hann er partur av eini samgongu, sum tosar um føroyskan suverenitet og um at niðurleggja fólkatingsessinar - at

hann í verki visir, at hann eisini meinar tað.

-Eg havi stóra virðing fyri, at dansk upplægging í føroyskan vinnulivs- og búskaparpolitikk líkasum er tikin burtur við hesi avtaluni, og tað kundi verið

ein virðiligur máti at svara hesum aftur við, at vit gjørdur tað sama, nevniliga at føroysku fólkatingsumboðini heldur ikki lögdu seg út í danskan politikk.

Edmund Joensen, fyrr. lögmaður:

Fullkomiliga eftir mínum høvdi

Jan Müller

-Avtalan bleiv júst soleiðis, sum eg alla tíðina hevði roknað við. Eg taki hetta sum ein sigur fyri tað forarbeiðið, sum eg sjálvur og sambandsflokkurin hava gjørt sigur formaður sambandsflokksins, Edmund Joensen í eini viðmerking til avtaluna, sum júst er gjørd millum landsstýrið og dansku stjórnina.

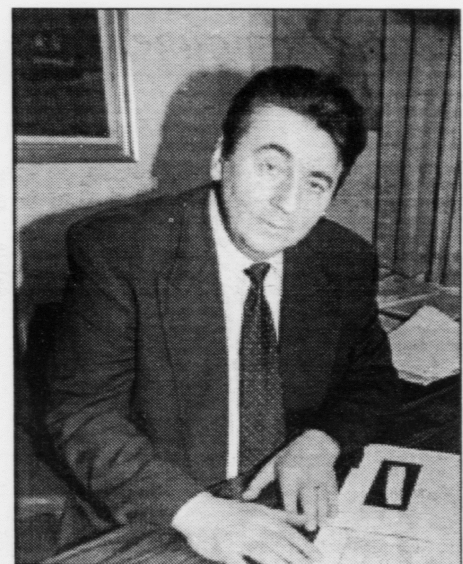
Fyrr. lögmaður visir á, at tað nettup vóru hann og sambandsflokkurin, sum reistu bankamálið mótevís stjórnini í 1994, tá allir flokkarnir høvdu slept tí. Tað kom tá við í avtaluna við danir, at føroyingar ikki skuldu gjalda fyri bankabjargingarnar einsamallir.

Edmund Joensen sigur, at tað alla tíðina hevur verið hansara hugsan, at bæði endurgjald og skuld hoyrdu saman, meðan lögtingið hevur lagt seg eftir at skilja málini at.

-Tað tykist mær sum um at øll við undantaki av javnaðarflokkinum hava lurtað eftir okkara ráðum og hava avgreitt hesi málini undir einum.

Edmund Joensen sigur, at stórt sæð er úrslitið av samráðingunum tað hann hevði lagt upp til og sum hann hevði væntað. -Eg meti hetta sum ein persónligan stórsigur.

Formaður sambandsflokksins, sum sjálvur hevur verið valdur á fólkatíngið sigur annars, at tað nú er sera umráðandi, at Óli Breckmann ikki sleppur

undan at halda sítt lyfti til stjórnina. Hann má tí vera í salinum, tá atkvøtt verður um Hvítusunnupakkan. -Nú fangar borðið og hann má trýsta á gula knøttin, sum merkir, at hann ikki atkvøður í málinum.

Markið

Lögmaður fegnast eisini um, at Nyrup og Blair nú hava tosað saman um marknasurningin. -Hetta meti eg eisini sum ein stór persónligan sigur, tí eg sum lögmaður tók hetta málið upp við danska

forsætisráðharran. Tvs. at hetta málið kann loksins verða loyst eftir hesi 17 árin.